

Strategia Rozwoju Muzeum w Gostyniu na lata 2020-2025

Muzeum w Gostyniu jest samorządową instytucją kultury Gminy Gostyń. Placówka wpisana jest przez organizatora do rejestru samorządowych instytucji kultury i posiada osobowość prawną. Siedziba Muzeum mieści się w Gostyniu, przy ulicy Kościelnej 5. Powierzchnia budynku to ponad 380 m². Są tu obecnie dwie sale wystawowe, które zajmują ponad 180 m², z czego jedna wyłącznie na wystawy czasowe – blisko 80 m² oraz pokój zagadek, jedyne takie miejsce w powiecie gostyńskim. Ekspozycje stałe zamierzam systematycznie unowocześniać. Planuję kontynuować wprowadzanie elementów audiowizualnych. Jest też sala konferencyjna o powierzchni 40 m², dzięki której możliwe jest prowadzenie lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowanie działalności konferencyjno-odczytowej. Budynek przystosowano do obsługi osób niepełnosprawnych. W pobliżu są parkingi dla samochodów osobowych i autokarów. Atutem budynku przy ulicy Kościelnej 5 jest jego usytuowanie – w samym centrum miasta, po sąsiedzku z zabytkową świątynią św. Małgorzaty, w pobliżu Rynku i Góry Zamkowej. W najbliższych latach uważam za konieczny zakup nowych gablot wystawienniczych, tak dla ekspozycji stałej, jak i czasowej. Dużym problemem pozostaje powierzchnia magazynowa, którą do chwili obecnej wynajmujemy. Będę czynił starania, aby zmienić ten stan rzeczy i wybudować własny magazyn.

Muzeum w Gostyniu współpracuje z innymi placówkami o charakterze muzealnym na ziemi gostyńskiej – Muzeum im. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu, Muzeum Stolarstwa i Biskupizny w Krobi oraz AutoMuzeum Jana i Macieja Pedów. Utrzymujemy doskonale partnerskie relacje z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy w Gostyniu i Gostyńskim Ośrodkiem Kultury „Hutnik”. Nasza działalność się uzupełnia. Często korzystamy ze wspólnych doświadczeń, wiedzy, umiejętności, bazy lokalowej, wyposażenia technicznego. To nas wyróżnia spośród innych muzeów regionalnych w Wielkopolsce. Ponadto mamy systematyczne i dobre kontakty z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Piaskach i Gminnym Centrum Kultury w Poniecu.

Muzeum w Gostyniu często współdziała i wspiera organizacyjnie gostyńskie stowarzyszenia pozarządowe, w tym m.in.: Gostyński Uniwersytet Trzeciego Wieku, Koło Filatelistów im. Wacława Boratyńskiego w Gostyniu, Towarzystwo Miłośników Gostyńskiej Fary, Gostyńskie Towarzystwo Kulturalne, Zarzewie – na Rzecz Tożsamości, Grupę Rekonstrukcji Historycznej KGMO 44/90, Grupę Rekonstrukcji Historycznej „Regiment”, Stowarzyszenie „Z muzyką do ludzi”, Fundację „Miejsce moje”. W celu pozyskiwania archiwalnych zdjęć, dokumentów, ciekawych eksponatów współpracujemy z portalem GaSo i lokalnymi kolekcjonerami.

Koncepcja funkcjonowania Muzeum w Gostyniu na lata 2020-2025 zakłada w dużej mierze kontynuację działań. Najważniejszym celem pozostaje upowszechnianie kultury wśród mieszkańców Gostynia i powiatu gostyńskiego, a w szczególności zachęcanie gostynian do przechodzenia od roli odbiorców kultury do grona twórców. Z tego powodu każdego roku jest od kilku lat i pragnę, by tak pozostało, organizowana wystawa co najmniej jednego gostyńskiego plastyka. Preferowany jest i będzie nadal debiut wystawienniczy.

Gostyńskie Muzeum jest od lat siedemdziesiątych XX wieku centrum badań nad historią regionu. Dziś skupia ponad trzydziestu historyków i regionalistów, którzy prowadzą nieprzerwanie swoje prace badawcze. Są to nie tylko mieszkańcy Gostynia, ale także z innych ośrodków powiatu gostyńskiego. Owoce ich dociekań były i będą nadal systematycznie publikowane m.in. na łamach własnego pisma historycznego „Rocznik Gostyński” oraz „Kroniki Wielkopolski”, „Przeglądu Wielkopolski” i „Przyjaciel Ludu”. Muzeum w Gostyniu ma w założeniu na kolejne lata być istotnym centrum wydawniczym w powiecie gostyńskim. Liczba publikacji zależeć będzie od możliwości finansowych i edytorskich. Należymy do grona czołowych placówek muzealnych w tym zakresie w Wielkopolsce. Terenem działania pozostanie obecny powiat gostyński. Nadal zamierzmy dzielić się wiedzą i zasobami archiwalnymi z innymi potencjalnymi autorami i wydawcami z regionu gostyńskiego.

Muzeum w Gostyniu ma stałe, dobre kontakty z pracownikami naukowymi Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Archiwum Państwowego w Lesznie, Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu, Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, a także muzeami wielkopolskimi i innymi instytucjami o charakterze badawczym. Zamierzamy w najbliższych latach zwiększyć liczbę wykładów i prelekcji, wykorzystując wymienione podmioty. Rośnie bowiem zainteresowanie mieszkańców miasta i okolicy aktualnym stanem wiedzy w wielu dziedzinach historycznych. Kontynuowana będzie organizacja konferencji popularnonaukowych, w tym przede wszystkim o podziemiu niepodległościowym. Byliśmy pionierami badań w Wielkopolsce w tym zakresie.

Wielką wagę przywiązuję do edukacji regionalnej, tak młodych osób, jak i dorosłych. Działania te są realizowane przeze mnie m.in. poprzez organizowane od 1996 roku zajęcia o nazwie Studium wiedzy o regionie (tygodniowe zajęcia edukacyjne dla młodzieży w pierwszym tygodniu ferii zimowych), licznych konkursach – w czasie Dni Gostynia (od 1993 roku), w dniu lokacji miasta (odbyły się trzy edycje w formie konkursu internetowego) i dla uczniów klas III szkół podstawowych z gminy Gostyń. Jesteśmy też stale współorganizatorami Gry Miejskiej dla młodych osób zainteresowanych historią Gostynia. Edukacja dla dorosłych to głównie współpraca z Gostyńskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku (prelekcje, spotkania z ciekawymi ludźmi, wycieczki). Zamierzamy kontynuować te działania, modyfikując je tylko w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

Podstawową działalnością gostyńskiego Muzeum, która jest najbardziej widoczna, jest organizacja wystaw czasowych. Pragnę utrzymać liczbę 10-12 wystaw czasowych w ciągu roku. Prezentowane będą zatem ekspozycje historyczne, z dziedziny szeroko rozumianej sztuki i etnografii. Pragnę zachować równowagę w ilości wystaw sprowadzanych z zewnątrz, jak i przygotowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby prywatne z terenu powiatu gostyńskiego. Te ostatnie cieszą się bardzo dużą frekwencją. Zamierzam w ten sposób promować nadal lokalnych twórców. Każdej nowej ekspozycji powinny towarzyszyć drukowane zaproszenia, plakaty, informatory. Otwarcia muszą mieć charakter wydarzenia kulturalnego w mieście. Mam zamiar kontynuować organizację wystaw plenerowych. W oparciu o ekspozytory GOK „Hutnik” pragnę organizować 1-2 ekspozycje rocznie. Idealnymi miejscami są: Rynek lub Planty. Staramy się też prezentować dorobek pokoleń mieszkańców ziemi gostyńskiej coraz liczniej przybywającym turystom. Pełnimy funkcję informacji turystycznej, a osobiście wielokrotnie sprawowałem obowiązki przewodnika po mieście i regionie, co mam zamiar czynić w kolejnych latach. Informacje o wszystkich ekspozycjach i działaniach zamieszczane są na stronie internetowej Muzeum w Gostyniu, profilu facebookowym oraz przesyłane do lokalnych i regionalnych mediów.

Istotnym wydarzeniem jest coroczna impreza pod nazwą Noc Muzeów. Pragnę, by przedsięwzięcie to pozostało przez kolejnych pięć lat w kalendarzu gostyńskich imprez. To spore przedsięwzięcie. Uczestnictwo w nim innych instytucji kultury, placówek oświatowych oraz licznych organizacji pozarządowych sprawia, że jest to wydarzenie nieporównywalne w skali Wielkopolski. Tylko największe miasta mogą pochwalić się większą frekwencją. Każda z dotychczasowych imprez, inna tematycznie, cieszyła się uznaniem mieszkańców Gostynia i regionu. Uczestnicy docierali tutaj specjalnie z terenów oddalonych o kilkadziesiąt kilometrów.

Zgodnie z obowiązującym Statutem, Muzeum w Gostyniu gromadzi i przechowuje, konserwuje i udostępnia dobra kultury w zakresie archeologii, historii, sztuki i etnografii ze szczególnym uwzględnieniem regionalistów, prowadzi badania naukowe i działalność oświatową, przede wszystkim przez popularyzację dziejów ziemi gostyńskiej i Wielkopolski, organizuje konkursy, prelekcje, publikuje katalogi wystaw, wydaje publikacje regionalne. Realizujemy te zadania samodzielnie, bądź we współpracy z innymi z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach. Wszystkie te cele realizowane są od wielu lat i chcę, by Muzeum kontynuowało je w latach 2020-2025.

Zbiory muzealne, w tym i archiwalia są systematycznie wzbogacane. Czyni się to za pomocą zakupów lub przyjmowania obiektów w formie darów. Do Muzeum trafiają eksponaty i dokumenty, które bądź powstały na terenie dzisiejszego powiatu gostyńskiego, bądź były używane przez osoby mieszkające na tym obszarze lub przez nie wytworzone. Odstępstwo od tej zasady czynione jest niezwykle rzadko i tylko w wyjątkowych okolicznościach. Reguła ta obowiązuje nie-

przerwanie od chwili powołania do życia Izby Muzealnej w 1967 roku. Kwoty przeznaczone na zakupy zależne są od aktualnych możliwości finansowych placówki oraz okoliczności nabywania eksponatów. Zgromadzone muzealia przechowywane są w warunkach zapewniających im pełne bezpieczeństwo i magazynuje w sposób dostępny dla celów naukowych. Ich stale rosnąca liczba sprawia, że niezbędne jest już wybudowanie na podwórzu gostyńskiego Muzeum stosownego magazynu. Projekt został wykonany. W najbliższych latach zabiegać będę o pozyskanie środków na jego wybudowanie.

Wszystkie zakupione lub pozyskane eksponaty są inwentaryzowane, opracowywane i zapisywane w specjalistycznym programie komputerowym MUS-NET, który pełni też rolę aktualnej książki inwentarzowej. Bezpieczeństwo danych zapewnia system kopii zapasowych, opracowany przez zatrudnianego na umowę informatyka. Zasady te nie wymagają jakichkolwiek zmian najbliższych latach

W podobny sposób były i będą nabywane w latach 2020-2025 druki zwarte i czasopisma. Podręczny księgozbiór powiększany jest też o publikacje, które są niezbędne pracownikom merytorycznym Muzeum w Gostyniu do opracowywania eksponatów lub prowadzenia badań historycznych.

Pozostające w zbiorach Muzeum w Gostyniu archiwalia oraz dawna prasa są systematycznie digitalizowane i umieszczane na stronie internetowej w stosownych zakładkach, z możliwością ich oglądania i pobierania. Zasobami tymi dzielimy się na bieżąco z Archiwum Państwowym w Lesznie, Biblioteką Publiczną im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie oraz poznańskim oddziałem IPN oraz historykami z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W najbliższych latach zamierzamy przyspieszyć digitalizację prasy i archiwaliów, widząc rosnącą potrzebę badaczy. Zeskanowane i opracowane materiały, oprócz naszej strony pojawiać się będą także na specjalnych platformach Biblioteki Publicznej w Lesznie (prasa) oraz IPN w Poznaniu (powstanie wielkopolskie). Skany o wysokiej rozdzielczości dostępne są dla badaczy w siedzibie Muzeum. Przez cały czas zdobywamy informacje o osobach zasłużonych dla historii ziemi gostyńskiej. Opracowane biografie publikujemy na stronie internetowej Muzeum w Gostyniu w zakładce „Gostyński Słownik Biograficzny”. Prace te będą, rzecz jasna, kontynuowane.

Za rzecz wielkiej wagi uważam kontynuowanie w następnych latach kwerend archiwalnych dotyczących historii Gostynia i okolic w: Archiwum Państwowym w Lesznie, Archiwum Państwowym w Poznaniu, Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, Instytucie Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu. Od kilku lat praktykujemy wyjazdy do tych placówek zainteresowanych poszukiwaniem nowych dokumentów i fotografii gostyńskich badaczy. Jest to zazwyczaj od 3 do 8 osób. Wykonujemy wówczas zdjęcia archiwaliów, które trafiają później do zasobów Muzeum w Gostyniu i są dalej udostępniane zainteresowanym. Wykonujemy także na potrzeby badaczy kwerendy w zasobach gostyńskiego Muzeum. To coraz ważniejsza część naszej pracy.

Muzeum w Gostyniu udostępnia swoje zasoby osobom piszącym prace magisterskie, licencjackie, a nawet rozprawy doktorskie. Używamy też wszelkich materiałów i opracowań piszącym artykuły naukowe, jak i prace szkolne z zakresu historii regionu. Pracownicy merytorycznie Muzeum, a także ja sam, jesteśmy często konsultantami tych prac. Wszelkie czynności w tym zakresie wykonywane są nieodpłatnie.

Finansowanie działalności Muzeum w Gostyniu odbywa się przede wszystkim ze środków organizatora, których wielkość określona jest w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Obecnie oscyluje w granicach 500.000 zł, co jest sumą niezbędną do należytego funkcjonowania Muzeum.